

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan rautatieviraston perustamisesta

(2002/C 126 E/08)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2002) 23 lopull. — 2002/0024(COD)

(Komission esittämä 24 päivänä tammikuuta 2002)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 71 artiklan 1 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Eurooppalaisen, rajattoman rautatieliikennealueen asteittainen perustaminen edellyttää yhteisön toimia rautateihin sovellettavan teknisen sääntelyn alalla niin tekniikkaan kuin turvallisuuteenkin liittyvissä näkökohdissa, joita ei edes voi erottaa toisistaan.
- (2) Yhteisön rautateiden kehittämisestä annetussa direktiivissä 91/440/EY, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/12/EY⁽¹⁾, säädetään infrastruktuurin käyttöoikeuksien avaamisesta kaikille yhteisön rautatieyhtiöille, joilla on toimilupa ja jotka haluavat kehittää kansainvälisiä tavaraliikennepalveluja.
- (3) Rautatieyritysten toimiluvista annetussa direktiivissä 95/18/EY⁽²⁾, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/13/EY⁽³⁾, säädetään, että kaikilla rautatieyrityksillä on oltava toimilupa ja että tällainen yhden jäsenvaltion myöntämä toimilupa on voimassa yhteisön koko alueella.
- (4) Rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä sekä turvallisuustodistusten antamisesta
- (5) Jäsenvaltioiden rautatiejärjestelmien väliset tekniset ja toiminnalliset erot ovat aiheuttaneet esteitä kansallisten rautatiemarkkinoiden välille ja estäneet alan dynaamisen kehittymisen Euroopan mittakaavassa. Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta 23. heinäkuuta 1996 annetussa neuvoston direktiivissä 96/48/EY ja Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetussa direktiivissä 2001/16/EY määritellään olennaiset vaatimukset ja annetaan säännökset, joiden tavoitteena on pakollisten yhteentoimivuuden teknisten eritelmien määrittely.
- (6) Turvallisuus- ja yhteentoimivuustavoitteeseen pyrkiminen samanaikaisesti edellyttää paljon teknistä työtä, jonka johdossa on oltava erikoistunut elin. Tästä syystä on tarpeen perustaa Euroopan rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta käsittelevä virasto osaksi yhteisön elimiä ja toimivaltarakenteen tasapaino huomioon ottaen. Tällaisen viraston perustaminen tekee mahdolliseksi Euroopan rautateiden turvallisuus- ja yhteentoimivuustavoitteiden huomioon ottamisen samanaikaisesti ja korkealaatuista asiantuntemusta hyödyntäen, mikä elvyttää osaltaan rautatie-sektoria ja edistää yhteisen liikennepolitiikan yleisten tavoitteiden saavuttamista.
- (7) [Rautatieturvallisuutta koskevassa] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä . . . säädetään yhteisten turvallisuusindikaattorien, turvallisuustavoitteiden ja turvallisuusmenetelmien laatimisesta. Niiden laatiminen edellyttää riippumatonta teknistä asiantuntemusta.
- (8) Rautatieyritysten turvallisuustodistusten myöntämismenettelyjen helpottamiseksi ja näiden todistusten vastavuoroisen tunnustamisen edistämiseksi on tarpeen ryhtyä asteittaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että mahdollisimman suuri osa mainittujen todistusten osatekijöistä tunnustettaisiin vastavuoroisesti.
- (9) [Rautatieturvallisuutta koskevassa] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä . . . säädetään, että turvallisuutta koskevat kansalliset toimenpiteet tutkitaan yhteentoimivuuden näkökulmasta. Tätä tarkoitusta varten tarvitaan riippumattomaan asiantuntemukseen perustuva puolueeton lausunto.

⁽¹⁾ EYVL L 75, 15.3.2001, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 143, 27.6.1995, s. 70.

⁽³⁾ EYVL L 75, 15.3.2001, s. 26.

- (10) Turvallisuuden alalla on tärkeää taata mahdollisimman laaja avoimuus ja tehokas tiedonkulku. Suoritusasosta ei ole vielä kehitetty yhteisiin indikaattoreihin perustuvaa analyysia, jossa ovat mukana kaikkien alan toimijoiden väliset suhteet. Tällainen analyysi olisi kuitenkin syytä kehittää. Tilastollisten näkökohtien osalta on tarpeen tehdä läheistä yhteistyötä Eurostatin kanssa.
- (11) Rautateiden turvallisuudesta vastaavien kansallisten elinten, sääntelyviranomaisten ja muiden kansallisten viranomaisten on voitava pyytää riippumattomia teknisiä lausuntoja, kun niiden täytyy tutustua useita jäsenvaltioita koskeviin kansainvälisiin asioihin.
- (12) Liikkuvan kaluston huolto on turvallisuusjärjestelmän tärkeä osatekijä. Rautatiekaluston huoltoon ei ole syntynyt todellisia eurooppalaisia markkinoita, koska huoltoversailla ei ole sertifiointijärjestelmää. Tilanteesta aiheutuu alalle lisäkustannuksia ja tyhjiä vaunujen paluuliikennettä. Näin ollen on syytä kehittää asteittain huoltoversaalien eurooppalainen sertifiointijärjestelmä.
- (13) Direktiivissä 2001/16/EY säädetään, että ensimmäiset yhteentoimivuuden tekniset eritelmit on laadittava 20 päivään huhtikuuta 2004 mennessä. Tämän työn toteuttajaksi komissio on valtuuttanut Euroopan rautateiden yhteentoimivuusjärjestön, johon kuuluvat rautatiekaluston valmistajat, liikenteenharjoittajat ja infrastruktuurin hallintoyritykset. On tärkeää ylläpitää ammattilaisten mainitun järjestön puitteissa kehittämä asiantuntemus. Työn jatkuvuuden ja yhteentoimivuuden teknisten eritelmien ajallinen kehittyminen edellyttävät pysyvää teknistä kehystä.
- (14) Euroopan laajuisen verkon yhteentoimivuutta on vahvistettava, ja yhteisön tukea saavien uusien investointihankkeiden valinnassa on noudatettava yhteentoimivuuden tavoitetta yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi 23 päivänä heinäkuuta 1996 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1692/96/EY⁽¹⁾ mukaisesti.
- (15) Veturinkuljettajien ammattipätevyysvaatimukset ovat tärkeä osatekijä sekä turvallisuuden että yhteentoimivuuden osalta. Lisäksi niistä riippuvat myös rautatiealan työntekijöiden vapaan liikkuvuuden mahdollisuudet. Tätä kysymystä on käsiteltävä sosiaalisen vuoropuhelun nykyisissä puitteissa. Viraston on annettava tarvittavaa teknistä tukea, kun tätä asiaa käsitellään Euroopan tasolla.
- (16) Rekisteröinti on ensisijaisesti todistus siitä, että liikkuva kalusto on sopiva liikennöimään tietyissä olosuhteissa. Rekisteröintijärjestelmän on oltava avoin ja syrjimätön, ja se on viranomaisten tehtävä. Viraston on annettava teknistä tukea liikkuvan kaluston rekisteröintijärjestelmän käyttöön ottamiseksi.
- (17) Yhteentoimivuuden saavuttamiseen pyrkivässä prosessissa tarvittavien asiakirjojen on oltava yleisön saatavilla, jotta taattaisiin mahdollisimman laaja avoimuus ja kaikkien asianosaisten yhtäläinen oikeus saada hyödyllisiä tietoja. Sama koskee myös toimilupia ja turvallisuustodistuksia. Viraston on toimittavana näiden tietojen tehokkaana välittäjänä.
- (18) Innovaatioiden edistäminen rautateiden turvallisuuden ja yhteentoimivuuden alalla on tärkeä tehtävä, ja viraston on kannustettava erityisesti uuden teknologian käyttöä.
- (19) Jotta virasto voisi hoitaa asianmukaisesti sille osoitetut tehtävät, sillä on oltava oikeushenkilön asema ja riippumaton talousarvio, joka katetaan pääasiassa yhteisön varoista. Viraston riippumattomuuden varmistamiseksi sekä päivittäisessä johtamisessa että sen laatimissa lausunnoissa ja suosituksissa on tärkeää, että pääjohtajalle annetaan täysi vastuu ja että viraston henkilöstö on riippumaton.
- (20) Viraston hallintoneuvoston kokoonpanon on heijastettava kahta yhteisön toimivaltarakenteen pääpilaria ja noudatettava periaatetta, jonka mukaan toimeenpaneva elin on vastuussa Euroopan parlamentille. Heinäkuun 25 päivänä 2001 annetussa hallintotapaa koskevassa valkoisessa kirjassa⁽²⁾ esitettyjen suuntaviivojen perusteella komission ja jäsenvaltioiden on oltava yhtäläisesti edustettuina hallintoneuvostossa, jolla on tarvittava valta laatia talousarvio ja todentaa sen toteuttaminen, hyväksyä asianmukaiset taloudenpitoa koskevat säännöt, laatia viraston päätöksentekoa koskevat avoimet menettelytavat ja nimittää viraston pääjohtaja. Hallintoneuvoston päätösten avoimuuden varmistamiseksi keskusteluissa on oltava mukana kutakin käsiteltävää asiaa koskevan alan edustajia, mutta kuitenkin ilman äänioikeutta, koska äänioikeus on varattu julkisen vallan edustajille, jotka ovat toimistaan vastuussa demokraattisille valvontaelimille. Komissio nimeää mainitut alan edustajat heidän ansioidensa ja rautatiealan kokemuksensa perusteella eikä tiettyjen ammattijärjestöjen edustajina.
- (21) Viraston on toimittava avoimesti ja sen hallinnossa on noudatettava kaikkia voimassa olevia hyvää hallintotapaa ja petostentorjuntaa koskevia säännöksiä. Euroopan parlamentin on varmistettava viraston tehokas valvonta, ja sillä on tämän vuoksi oltava mahdollisuus kuulla viraston pääjohtajaa.

⁽¹⁾ EYVL L 228, 9.9.1996, s. 1. Päätös on muutettu päätöksellä N:o 1346/2001/EY (EYVL L 185, 6.7.2001, s. 1).

⁽²⁾ KOM(2001) 428 lopull.

(22) Tämän toimenpiteen tavoitetta, joka on sellaisen erikoistuneen elimen luominen, jonka tehtävänä on laatia rautateiden yhteentoimivuutta ja turvallisuutta koskevia yhteisiä ratkaisuja, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden toimin, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden vuoksi toteuttaa paremmin yhteisön tasolla perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettujen toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti; tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei säädetä enemmästä kuin mikä on tarpeen sen tavoitteiden saavuttamiseksi,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

LUKU 1

PERIAATTEET

1 artikla

Viraston perustaminen ja tavoitteet

1. Tällä asetuksella perustetaan Euroopan rautatievirasto, jäljempänä "virasto".
2. Viraston tavoitteena on osallistua teknisten kysymysten osalta rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden tason parantamiseen pyrkivän yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoon ja kehittää Euroopan rautatiejärjestelmän turvallisuutta koskeva yhteinen lähestymistapa ja näin edistää osaltaan rajattoman ja turvallisen Euroopan rautatieliikennealueen toteuttamista.
3. Näihin tavoitteisiin pyrkiessään virasto ottaa täysin huomioon Euroopan unionin laajentumisprosessin ja rautatieyhteisissä unionin ulkopuolisiin maihin ilmenevät erityisrajoitukset.

2 artikla

Viraston päätösten tyypit

Virasto voi antaa

- a) komissiolle 6, 7, 12, 14, 16, 17 ja 18 artiklan soveltamista koskevia suosituksia,
- b) komissiolle tai jäsenvaltioiden asianomaisille viranomaisille 8, 10, 13 ja 15 artiklan soveltamista koskevia lausuntoja.

3 artikla

Rautatiealan asiantuntijoiden osallistuminen

1. Laatiessaan 6, 7, 12, 14, 16, 17 ja 18 artiklassa tarkoitettuja suosituksia virasto tukeutuu alan asiantuntijoiden ja eri-

tyisesti Euroopan rautateiden yhteentoimivuutta käsittelevän järjestön kehittämään asiantuntemukseen.

2. Tätä tarkoitusta varten virasto sopii työryhmien kokoonpanosta alan ammattijärjestöjen kanssa; järjestöt tekevät virastolle tätä koskevia ehdotuksia. Virasto varmistaa näiden ryhmien edustavuuden ja avoimuuden.

3. Työryhmissä puhetta johtaa viraston edustaja.

4 artikla

Työmarkkinaosapuolten kuuleminen

Virasto kuulee työmarkkinaosapuolia sosiaalisen vuoropuhelun komiteassa tämän asetuksen 6, 12 ja 17 artiklassa tarkoitetuista toimista siltä osin kuin niillä on suoria vaikutuksia sosiaaliseen ympäristöön tai alan työntekijöiden työolosuhteisiin.

Tällaiset kuulemiset järjestetään ennen kuin virasto toimittaa suosituksensa komissiolle. Virasto toimittaa sosiaalisen vuoropuhelun komitean antamat lausunnot komissiolle, ja komissio toimittaa ne direktiivin 2001/16/EY 21 artiklassa tarkoitettulle komitealle.

5 artikla

Käyttäjien kuuleminen

Virasto kuulee rautateiden tavaraliikenteen käyttäjiä ja asiakkaita edustavia järjestöjä tämän asetuksen 6 ja 12 artikloissa tarkoitetuista toimista siltä osin kuin niillä on suoria vaikutuksia asiakkaisiin. Direktiivin 2001/16/EY 21 artiklassa tarkoitettu komitea laatii luettelon järjestöistä, joita on kuultava.

Tällaiset kuulemiset järjestetään ennen kuin virasto toimittaa ehdotuksensa komissiolle. Virasto toimittaa kyseisten järjestöjen antamat lausunnot komissiolle, ja komissio toimittaa ne direktiivin 2001/16/EY 21 artiklassa tarkoitettulle komitealle.

LUKU 2

TURVALLISUUS

6 artikla

Tekninen tuki

1. Virasto suositaa komissiolle [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... 5 artiklassa tarkoitettuja yhteisiä turvallisuustavoitteita (YTT) ja yhteisiä turvallisuusmenettelyjä (YTM).

2. Virasto suositaa komission tai [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... 21 artiklassa tarkoitettua komitean pyynnöstä tai omasta aloitteestaan myös muita turvallisuutta koskevia toimenpiteitä.

3. Virasto voi laatia komissiolle mitä tahansa hyödyllisiä suosituksia yhteisten turvallisuustavoitteiden, yhteisten turvallisuusmenettelyjen ja yhteentoimivuuden teknisten eritelmien (YTE) hyväksymistä edeltävän siirtymäkauden aikana sekä sellaisen kaluston ja infrastruktuurin osalta, joita YTEt eivät koske. Virasto varmistaa, että nämä suositukset ja nykyiset ja valmis-teilla olevat YTEt ovat keskenään johdonmukaiset.

4. Viraston on esitettävä tämän artiklan nojalla antamiensa suositusten tueksi kustannus-hyötyanalyysi.

5. Virasto järjestää [rautateiden turvallisuutta koskevassa] direktiivissä ... määriteltyjen kansallisten turvallisuusviranomais-ten ja tarkastuselinten välisen yhteistyön ja helpottaa sitä.

7 artikla

Turvallisuustodistukset

Virasto laatii rautateiden turvallisuutta koskevan direktiivin turvallisuustodistusten yhdenmukaistamista koskevan 14 artiklan soveltamiseksi turvallisuustodistusta varten yhdenmukaisen mallin, joka sisältää myös sähköisen version, ja turvallisuustodistus-
anomusta varten yhdenmukaisen mallin, joka sisältää luettelon olennaisista toimitettavista tiedoista, ja suosittaa näitä malleja.

8 artikla

Kansalliset turvallisuustoimenpiteet

1. Virasto tekee komission pyynnöstä teknisiä selvityksiä [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... 8 artiklan mukaisesti komissiolle toimitetuista uusista kansallisista turvallisuustoimenpiteistä.

2. Virasto tarkastelee tällaisten toimenpiteiden yhteensopi-
vuutta [rautateiden turvallisuutta koskevassa] direktiivissä ... määriteltyjen yhteisten turvallisuustavoitteiden ja yhteisten tur-
vallisuusmenettelyjen sekä voimassa olevien yhteentoimivuuden
teknisten eritelmien kanssa.

3. Jos virasto jäsenvaltion toimittamat perustelut huomioon otettuaan on sitä mieltä, että jokin näistä toimenpiteistä on ristiriidassa 2 kohdassa mainittujen sääntöjen kanssa, se esittää lausuntonsa komissiolle kahden kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on toimittanut tiedot toimenpiteistä virastolle.

9 artikla

Turvallisuustason seuranta

1. Virasto perustaa turvallisuudesta vastaavien kansallisten viranomaisten ja [rautateiden turvallisuutta koskevassa] direktii-

ivissä ... tarkoitettua tutkinnasta vastaavien kansallisten viran-
omaisten verkoston voidakseen määritellä [rautateiden turvalli-
suutta koskevan] ... päivänä ...kuuta ... annetun Euroopan
parlamentin ja neuvoston direktiivin ... liitteessä I lueteltujen
yhteisten indikaattorien sisällön ja koota kaikki rautateiden tur-
vallisuutta koskevat saatavilla olevat tiedot.

2. Virasto laatii turvallisuusindikaattorien, turvallisuutta ja onnettomuuksia koskevien kansallisten kertomusten ja omien tietojensa perusteella joka toinen vuosi turvallisuustasoa kos-
kevan julkisen kertomuksen. Ensimmäinen tällainen kertomus
julkaistaan viraston kolmantena toimintavuotena.

3. Virasto tukeutuu Eurostatin keräämiin tietoihin ja tekee sen kanssa yhteistyötä välttääkseen työn päällekkäisyyden ja varmistaakseen, että rautateiden turvallisuusindikaattoreissa ja muiden liikennemuotojen indikaattoreissa noudatetaan yhden-
mukaista metodologiaa.

10 artikla

Tekniset lausunnot

1. Direktiivin 2001/14/EY 30 artiklassa tarkoitettujen kansal-
liset sääntelyelimet voivat pyytää virastolta turvallisuusnäkö-
kohtia koskevia teknisiä lausuntoja asioista, joista niille on il-
moitettava.

2. Direktiivin 2001/14/EY 35 artiklassa ja muutetun direktii-
vin 91/440/ETY 11a artiklassa tarkoitettujen komiteat voivat pyy-
tää virastolta turvallisuusnäkökohtia koskevia teknisiä lausun-
toja niiden toimivaltaan kuuluvista asioista.

3. Virasto antaa lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa. Virasto julkaisee tällaiset lausunnot kuitenkin niin, että niistä on poistettu kaupallisia tai teollisia salaisuuksia koskevat tiedot.

11 artikla

Julkinen asiakirjarekisteri

1. Viraston tehtävänä on ylläpitää julkista luetteloa seuraavista asiakirjoista:

- a) direktiivin 95/18/EY mukaisesti myönnetty toimiluvat,
- b) [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... mukaisesti myönnetty turvallisuustodistukset,
- c) [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... 23 artiklan nojalla virastolle toimitetut tutkimusraportit,
- d) [rautateiden turvallisuutta koskevan] direktiivin ... 8 artiklan nojalla komissiolle ilmoitetut kansalliset säädökset.

2. Edellä 1 kohdassa mainittujen asiakirjojen myöntämisestä vastaavien kansallisten viranomaisten on ilmoitettava virastolle kuukauden kuluessa jokaisesta päätöksestä myöntää, kieltäytyä myöntämästä tai peruuttaa tällainen asiakirja. Virasto voi pyytää, että sille toimitetaan tällaista myöntämis-, epäämis- tai peruutuspäätöstä koskevat perustelut. Tällaisessa tapauksessa asianomaiset viranomaiset toimittavat kyseisen materiaalin virastolle viidentoista työpäivän kuluessa.

3. Virasto voi täydentää tätä julkista tietokantaa muilla tämän asetuksen tavoitteisiin liittyvillä hyödyllisillä asiakirjoilla tai linkeillä.

LUKU 3

YHTEENTOIMIVUUS

12 artikla

Viraston antama tekninen tuki

Virasto edistää osaltaan rautateiden yhteentoimivuuden kehittämistä ja toteuttamista direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY vahvistettujen periaatteiden ja määritelmien mukaisesti. Tätä tarkoitusta varten virasto:

- a) johtaa komission valtuuttamana luonnosten laatimista yhteentoimivuuden teknisiksi eritelmiksi ja toimittaa nämä luonnokset komissiolle,
- b) valvoo yhteentoimivuuden teknisten eritelmien uudelleentarkastelua teknisen kehityksen sekä markkinoiden ja sosiaalisten vaatimusten muutosten suhteen ja ehdottaa komissiolle yhteentoimivuuden teknisiin eritelmiin tarpeelliseksi katsomiaan muutoksia,
- c) valvoo yhtäältä yhteentoimivuuden teknisten eritelmien laadinnan ja käyttöönoton ja toisaalta yhteentoimivuuden edellyttämien eurooppalaisten standardien laadinnan välistä yhteensovittamista ja ylläpitää hyödyllisiä yhteyksiä eurooppalaisiin standardointielimiin,
- d) järjestää ilmoitettujen elinten välisen yhteistyön ja helpottaa sitä.

13 artikla

Ilmoitettujen elinten tarkastus ja valvonta

Sanotun rajoittamatta jäsenvaltioiden vastuuta nimeämistään ilmoitetuista elimistä virasto voi komission pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tarkastaa ilmoitettujen elinten työn laadun. Virasto laatii tällaisissa tapauksissa lausunnon komissiolle.

14 artikla

Yhteentoimivuuden tason seuranta

1. Virasto suosittaa komission pyynnöstä tapoja toteuttaa yhteentoimivuus helpottaen liikenteenharjoittajien ja infrastruk-

tuurien hallinnon välistä yhteistyötä erityisesti siirryttäessä vanhasta järjestelmästä uuteen.

2. Virasto seuraa rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden edistymistä. Se laatii ja julkistaa joka toinen vuosi kertomuksen yhteentoimivuuden edistymisestä. Ensimmäinen tällainen kertomus julkaistaan viraston toisena toimintavuotena.

15 artikla

Euroopan laajuisen verkon yhteentoimivuus

Virasto tarkastelee komission pyynnöstä yhteentoimivuuden näkökulmasta kaikkia infrastruktuurihankkeita, joihin on anottu yhteisön rahoitustukea. Virasto antaa lausuntonsa kuukauden kuluessa.

16 artikla

Huoltoverstaiden sertifiointi

Virasto kehittää liikkuvan kaluston huoltoverstaiden eurooppalaisen sertifiointijärjestelmän ja laatii suosituksia tällaisen järjestelmän toteuttamiseksi.

17 artikla

Ammattipätevyys

1. Virasto luetteloivat veturinkuljettajilta vaadittavat olennaiset pätevyysvaatimukset sekä veturinkuljettajien koulutusjärjestelmät. Se erottelee toisistaan yleiset pätevyysvaatimukset kalustotyypeittäin sekä jokaista ratayhteyttä ja kalustoa koskevat erityisvaatimukset.

2. Yleisten pätevyysvaatimusten osalta virasto luetteloivat pääasiallisten kalustotyyppien mukaan kuljettajien ammattipätevyysvaatimukset ja vaadittavan koulutuksen, jolla varmistetaan liikennöinnin turvallisuus.

3. Virasto laatii suosituksia koulutuslaitosten ja niiden myöntämien tutkintojen hyväksymisjärjestelmän käyttöönottomiseksi.

4. Virasto edistää ja tukee kuljettajien ja kouluttajien vaihtoa eri jäsenvaltioissa toimivien rautatieyritysten välillä.

18 artikla

Kaluston rekisteröinti

Virasto laatii liikkuvan kaluston yhtenäisen rekisteröintimallin ja suosittaa sitä komissiolle direktiivin 96/48/EY 14 artiklan ja direktiivin 2001/16/EY 14 artiklan mukaisesti.

19 artikla

Yhteentoimivuutta koskevien asiakirjojen rekisteri

1. Virasto ylläpitää julkista luetteloa seuraavista direktiiveissä 2001/16/EY ja 96/48/EY määritellyistä asiakirjoista:
 - a) osajärjestelmien tarkastusvakuutus,
 - b) osajärjestelmien osien vaatimustenmukaisuusvakuutus,
 - c) käyttöönottolupa, mukaan luettuina käyttöönottoon liittyvät rekisterinumerot,
 - d) infrastruktuuria ja liikkuvaa kalustoa koskevat luettelot.
2. Asianomaiset elimet toimittavat asiakirjat virastolle, joka määrittelee niiden toimittamista koskevat käytännön menettelyt.
3. Virasto laatii nämä asiakirjat sisältävän sähköisen tietokannan. Tämä tietokanta on julkisesti käytettävissä Internetin välityksellä.

LUKU 4

TUTKIMUS JA INNOVAATIOIDEN EDISTÄMINEN

20 artikla

Tutkimukset

Kun tällä asetuksella virastolle osoitettujen tehtävien suorittaminen niin vaatii, virasto voi teettää tutkimuksia, jotka se rahoittaa omasta talousarviostaan.

21 artikla

Innovaatioiden edistäminen

Komissio voi antaa virastolle tehtäväksi edistää innovaatioita, joilla pyritään parantamaan rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta erityisesti uusien tietotekniikoiden ja paikannus- ja seurantajärjestelmien käytön alalla.

LUKU 5

SISÄINEN RAKENNE JA TOIMINTA

22 artikla

Oikeudellinen asema ja toimipaikka

1. Virasto on yhteisön elin. Se on oikeushenkilö.
2. Viraston toimipaikasta päättävät toimivaltaiset viranomaiset komission ehdotuksesta viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen antamisesta.
3. Virastolla on jokaisessa jäsenvaltiossa laajin kansallisen lainsäädännön mukainen oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoi-

suus. Virasto voi erityisesti hankkia irtainta ja kiinteää omaisuutta ja luopua siitä sekä esiintyä kantajana ja vastaajana oikeudenkäynneissä.

4. Virastoa edustaa sen pääjohtaja.

23 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

Virastoon ja sen henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevaa pöytäkirjaa.

24 artikla

Henkilöstö

1. Viraston henkilöstöön sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia sääntöjä ja ehtoja. Hallintoneuvosto vahvistaa komission suostumuksella tarvittavat soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.
2. Virasto käyttää oman henkilöstönsä suhteen virkamiesten henkilöstösääntöjen mukaisesti nimitysviranomaiselle annettuja valtuuksia ja muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaisesti työsopimuksia tekemään oikeutetulle viranomaiselle annettuja valtuuksia, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26 artiklan soveltamista.
3. Viraston henkilöstö koostuu enintään viideksi vuodeksi palvelukseen otetuista määräaikaisista toimihenkilöistä, sanotun rajoittamatta 26 artiklan 1 kohdan soveltamista. Nämä määräaikaiset toimihenkilöt ovat:
 - toimihenkilöitä, jotka on otettu palvelukseen alan asiantuntijoiden joukosta sen pätevyyden ja kokemuksen perusteella, jota heillä on rautateiden turvallisuuden ja yhteentoimivuuden alalla,
 - toimihenkilöitä, jotka on otettu palvelukseen komission siirtäminä virkamiehinä johto- tai hallintotehtäviä varten,
 - muita toimihenkilöitä, jotka on otettu palvelukseen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelusehtojen mukaisesti toimeenpaneviin tai sihteeritehtäviin.
4. Asiantuntijat, jotka osallistuvat viraston järjestämiin työryhmiin, eivät kuulu viraston henkilöstöön. Virasto kattaa heidän matka- ja oleskelukulunsa hallintoneuvoston vahvistamien sääntöjen ja tariffien mukaisesti.

25 artikla

Pääjohtajan tehtävät ja toimivalta

1. Virastoa johtaa sen pääjohtaja. Pääjohtaja on vastuussa viraston päivittäisestä johtamisesta ja on toimissaan riippumaton. Pääjohtaja ei pyydä eikä ota vastaan ohjeita miltään hallitukselta eikä miltään muulta elimeltä tai yritykseltä.

2. Pääjohtaja

- a) laatii toimintaohjelman ja toimittaa sen hallintoneuvostolle saatuaan sille ensin komission hyväksynnän,
- b) toteuttaa toimintaohjelman täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet ja vastaa kaikkiin komission pyyntöihin,
- c) toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet, mukaan luettuina sisäisten hallinnollisten ohjeiden antaminen ja tiedonantojen julkaiseminen, varmistaakseen viraston tämän asetuksen säännösten mukaisen toiminnan,
- d) laatii ja ottaa käyttöön tehokkaan seurantajärjestelmän, jonka avulla voidaan verrata viraston tuloksia sen toimintatavoitteisiin, ja valmistelelee tältä pohjalta vuosittain alustavan yleiskertomuksen ja toimittaa sen hallintoneuvostolle,
- e) luo tunnustettujen ammatillisten vaatimusten mukaiset säännölliset arviointimenettelyt,
- f) käyttää henkilöstön suhteen 23 artiklan 2 kohdassa säädettyä toimivaltaa,
- g) laatii arvion viraston tuloista ja menoista 38 artiklan mukaisesti ja huolehtii talousarvion toteuttamisesta 39 artiklan mukaisesti,

3. Pääjohtajaa voi avustaa yksi tai useampi yksikönpäällikkö. Hän ei voi siirtää hänelle myönnettyä toimivaltaa muille henkilöille.

26 artikla

Viraston sisäiset nimitykset

1. Hallintoneuvosto nimittää viraston pääjohtajan komission ehdotuksesta. Hallintoneuvostolla on valtuudet erottaa pääjohtaja komission ehdotuksesta. Pääjohtajan toimikausi on viisi vuotta. Tätä toimikautta voidaan pidentää yhden kerran enintään kahdeksi vuodeksi.

2. Viraston pääjohtaja nimittää muut viraston henkilöstön jäsenet tämän asetuksen 23 artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

27 artikla

Euroopan parlamentin oikeus kuulla pääjohtajaa

Pääjohtaja esittää vuosittain Euroopan parlamentille yleiskertomuksen viraston toiminnasta. Euroopan parlamentti voi lisäksi koska tahansa pyytää pääjohtajan kuultavakseen jostakin viraston toimintaan liittyvästä aiheesta.

28 artikla

Hallintoneuvoston perustaminen ja toimivalta

1. Virastolla on hallintoneuvosto.
2. Hallintoneuvosto

- a) nimittää pääjohtajan 26 artiklan mukaisesti,
- b) hyväksyy ennen kunkin vuoden maaliskuun 31 päivää viraston edellisen vuoden toimintaa koskevan yleiskertomuksen ja toimittaa sen komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille,
- c) hyväksyy ennen kunkin vuoden lokakuun 30 päivää viraston seuraavan vuoden toimintaohjelman ja toimittaa sen komissiolle, neuvostolle ja Euroopan parlamentille,
- d) vahvistaa viraston lopullisen talousarvion ennen varainhoitovuoden alkua ja tarvittaessa muuttaa sitä yhteisön rahoitusosuuden ja viraston muiden tulojen mukaisesti,
- e) hoitaa viraston talousarvioon liittyvät 6 luvun mukaiset tehtävänsä,
- f) käyttää kurinpidollista toimivaltaa pääjohtajan suhteen ja valvoo, että virasto toimii vaadittavan avoimesti ja puolueettomasti.

29 artikla

Hallintoneuvoston kokoonpano

1. Hallintoneuvoston kokoonpano on seuraava:

— kuusi neuvoston edustajaa,

— kuusi komission edustajaa,

— kolme riippumatonta henkilöä, joilla ei ole äänioikeutta ja jotka komissio on nimennyt heidän alalla tunnustetun pätevyytensä perusteella.

2. Neuvosto ja komissio nimeävät edustajansa sekä jokaiselle heistä varamiehet, jotka voivat edustaa heitä ja äänestää heidän puolestaan heidän poissaollessaan. Hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on viisi vuotta. Sama henkilö voidaan nimittää uudelleen hallintoneuvoston jäseneksi yhden kerran.

30 artikla

Hallintoneuvoston puheenjohtajuus

1. Hallintoneuvosto valitsee jäsentensä keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena tämän ollessa estyneenä.

2. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan toimikausi on kolme vuotta ja päättyy joka tapauksessa silloin, kun heidän jäsenyytensä hallintoneuvostossa päättyy. Tämä toimikausi voidaan uusia yhden kerran.

31 artikla

Kokoukset

1. Hallintoneuvosto kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta. Viraston pääjohtaja osallistuu asioiden käsittelyyn.

2. Hallintoneuvosto kokoontuu vähintään kahdesti vuodessa. Muulloin se kokoontuu puheenjohtajan aloitteesta tai jos komissio tai jäsenen enemmistö sitä pyytää.

32 artikla

Äänestys

Hallintoneuvosto tekee päätöksensä äänioikeutettujen jäsenten kahden kolmasosan enemmistöllä. Jokaisella jäsenellä on yksi ääni, paitsi hallintoneuvostoon kuuluvilla kolmella riippumattomalla henkilöllä ja pääjohtajalla, joilla ei ole äänioikeutta.

33 artikla

Tarkastukset jäsenvaltioissa

1. Tämän asetuksen 8, 9, 10, 13 ja 15 artiklan nojalla virasto voi sille annettuja tehtäviä suorittaessaan tehdä komission pyynnöstä tarkastuskäyntejä jäsenvaltioihin. Jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten on helpotettava viraston henkilöstön työtä, jotta tarkastukset tapahtuisivat asianmukaisesti. Viraston virkamiehillä on oikeus:

- a) tutkia asiakirjat, tiedot, raportit ja muu aineisto, joka liittyy rautateiden turvallisuutta ja yhteentoimivuutta koskevan yhteisön lainsäädännön täytäntöönpanoon,
- b) ottaa jäljennöksiä kyseisistä asiakirjoista, tiedoista, raporteista ja muusta aineistosta tai niiden osista,
- c) vaatia suullisia selvityksiä paikalla,
- d) päästä kaikkiin tiloihin, kaikille alueille tai kaikkiin liikennevälineisiin.

2. Viraston on ilmoitettava kyseessä olevalle jäsenvaltiolle suunnitellusta tarkastuksesta sekä sitä suorittamaan valtuutettujen virkamiesten henkilöllisyys ja tarkastuksen alkamisajankohta. Tarkastuksia suorittamaan valtuutettujen virkamiesten on oikeuksiaan käyttäessään esitettävä viraston pääjohtajan päätös, jossa määritellään tarkastuksen kohde ja tarkoitus.

3. Viraston on kunkin tarkastuksen päätteeksi ja tarkastamiseen organisaatioita kuultuaan laadittava raportti ja toimitettava se komissiolle ja kyseiselle jäsenvaltiolle.

34 artikla

Vastuu

1. Sopimukseen perustuva viraston vastuu määräytyy kyseiseen sopimukseen sovellettavan lain mukaan.

2. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista asia viraston tekemässä sopimuksessa mahdollisesti olevan välityslausekkeen nojalla.

3. Jos kyseessä on sopimukseen perustumaton vastuu, virasto korvaa jäsenvaltioiden lainsäädäntöön sisältyvien yhteisten peruseriaatteiden mukaisesti vahingon, jonka viraston yksiköt tai henkilöstön jäsenet ovat tehtäviään suorittaessaan aiheuttaneet.

4. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista riidat, jotka koskevat 3 kohdassa tarkoitettujen vahinkojen korvaamista.

5. Viraston henkilöstöön kuuluvien henkilökohtaisesta vastuusta virastoa kohtaan määrätään heihin sovellettavissa henkilöstösäännöissä tai palvelussuhteen ehdossa.

35 artikla

Kielet

1. Viraston sisäiset työkielet ovat englanti, ranska ja saksa. Jäsenvaltiot voivat lähestyä virastoa valitsemallaan yhteiskielellä.

2. Viraston toiminnassa tarvittavat käännöspalvelut tarjoaa Euroopan unionin elinten käännöskeskus.

36 artikla

Kolmansien maiden osallistuminen

1. Viraston toimintaan voivat osallistua ne Euroopan kolmannet maat, jotka ovat tehneet Euroopan yhteisön kanssa sopimuksen, jonka mukaisesti ne saattavat voimaan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvan yhteisön lainsäädännön ja soveltavat sitä.

2. Mainittuihin sopimukseen sisältyvien asianomaisten määräysten mukaisesti laaditaan järjestelyjä, joissa määritellään muun muassa, missä laajuudessa ja miten kyseiset maat osallistuvat viraston toimintaan, sekä niiden osallistumista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Tällaisia järjestelyjä ovat myös rahoitusosuuksia ja henkilöstöä koskevat määräykset. Niissä voidaan määrätä edustuksesta – ilman äänioikeutta – hallintoneuvostossa.

37 artikla

Avoimuus

Viraston hallussa oleviin asiakirjoihin sovelletaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annettua asetusta (EY) 1049/2001.

Hallintoneuvosto vahvistaa toimenpiteet, jotka koskevat asetuksen (EY) 1049/2001 soveltamista käytännössä.

LUKU 6

VARAINHOITOSÄÄNNÖKSET

38 artikla

Talousarvio

1. Viraston tulot koostuvat

— yhteisön rahoitusosuudesta,

— maksuista, joita virasto voi 35 artiklan nojalla periä sen toimintaan osallistuvilta yhteisön ulkopuolisilta mailta,

— julkaisuista, koulutuksesta ja kaikista muista viraston tarjoamista palveluista perittävistä maksuista.

2. Viraston menoihin kuuluvat henkilöstö-, hallinto-, infrastruktuuri- ja toimintamenot.

3. Pääjohtaja laatii arvon viraston seuraavan varainhoitovuoden tuloista ja menoista ja toimittaa sen hallintoneuvostolle yhdessä henkilöstötaulukon kanssa.

4. Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa.

5. Hallintoneuvoston on 31 päivään maaliskuuta mennessä hyväksyttävä seuraavan tilivuoden alustava talousarvio ja toimitettava se komissiolle, joka sisällyttää sen perusteella vastaavat arviot Euroopan yhteisöjen yleistä talousarviota koskevaan alustavaan esitykseen, jonka komissio toimittaa neuvostolle perustamissopimuksen 272 artiklan mukaisesti.

6. Hallintoneuvosto vahvistaa viimeistään 15 päivänä tammikuuta viraston kuluvaan tilivuoden talousarvion ja mukauttaa sitä tarvittaessa budjettivallan käyttäjän päättämän yhteisöltä saatavan rahoitusosuuden mukaisesti.

39 artikla

Talousarvion toteuttaminen ja valvonta

1. Pääjohtaja on vastuussa viraston talousarvion toteuttamisesta.

2. Komission varainhoidon valvoja valvoo viraston sitoutumista kaikkiin menoihin ja niiden maksamista sekä tulojen toteuttamista ja perimistä.

3. Pääjohtaja antaa komissiolle, hallintoneuvostolle ja tilintarkastustuomioistuimelle vuosittain viimeistään 31 päivänä maaliskuuta edellisen varainhoitovuoden kaikki tulot ja menot sisältävän yksityiskohtaisen tilinpäätöksen.

Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa tilit perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti. Se julkaisee vuosittain kertomuksen viraston toiminnasta.

4. Euroopan parlamentti myöntää hallintoneuvoston suosituksesta viraston pääjohtajalle talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden.

40 artikla

Varainhoitoasetus

Hallintoneuvosto vahvistaa komission suostumuksen ja tilintarkastustuomioistuimen lausunnon saatuaan viraston varainhoitoasetuksen, jossa säädetään erityisesti viraston talousarvion laatimisesta ja toteuttamisesta noudatettavasta menettelystä Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 142 artiklan mukaisesti.

41 artikla

Petosten torjunta

1. Petosten, korruption ja muun laittoman toiminnan torjumiseksi sovelletaan rajoituksetta Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 (¹) säännöksiä.

2. Virasto liittyy Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäisiin tutkimuksiin 25 päivänä toukokuuta 1999 tehtyyn toimielinten väliseen sopimukseen (¹) ja antaa välittömästi asianmukaiset määräykset, jotka koskevat kaikkia viraston työntekijöitä.

3. Rahoituspäätöksissä ja niistä johtuvissa täytäntöönpanoa koskevissa sopimuksissa tai asiakirjoissa on todettava nimenomaisesti, että tilintarkastustuomioistuin ja OLAF voivat tarvittaessa tehdä tarkastuksia paikalla viraston varojen edunsaajien luona.

LUKU 7

YLEISET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

42 artikla

Viraston toiminnan aloittaminen

Viraston on voitava aloittaa toimintansa 24 kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta.

43 artikla

Arviointi

Viiden vuoden kuluessa viraston toiminnan aloittamisesta komissio teettää arvioinnin tämän asetuksen täytäntöönpanosta, viraston saavuttamista tuloksista ja sen työmenetelmistä. Tässä arvioinnissa otetaan huomioon toimialan edustajien, työmarkkinaosapuolten ja asiakasorganisaatioiden lausunnot. Arvioinnin tulokset on julkistettava. Komissio ehdottaa tarpeen mukaan tämän asetuksen muuttamista.

44 artikla

Tämä asetus tulee voimaan ensimmäisenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

(¹) EYVL L 136, 31.5.1999.